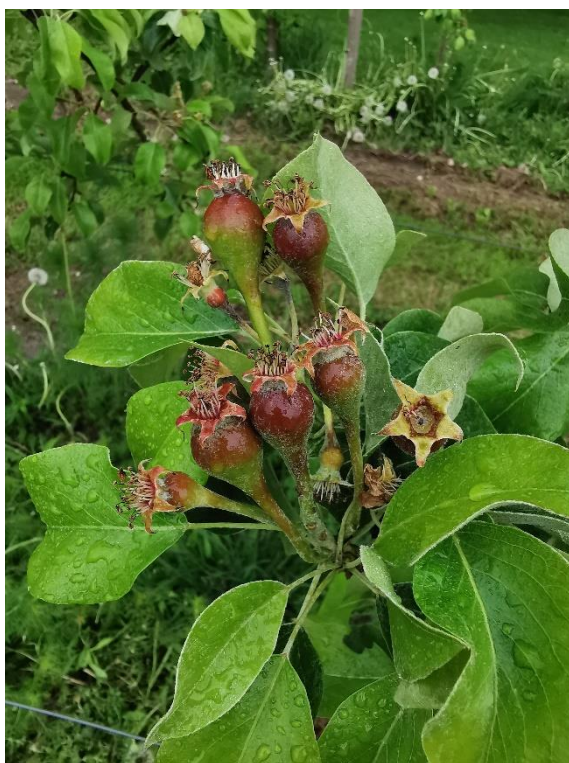

Utvikling

Fruktblomstringen er stort sett ferdig. Det blir spennande å sjå resultatet. For alle fruktdistrikt har det vore lite utfordringar med nattefrost, men enkelte kjølige dagar har honningbiene vore lite aktive. Det er snart lett å sjå forskjellane på om karten blir hengande eller ikkje. Tynning av kart kan ta til på nyplantingar og småtre, men for dei fleste sortar kan ein vente til julifallet.

Foto: Gaute Myren. 'Celina' med rikeleg med pærekart. Enkelte andre tre er avlingsnivået lågare.

Foto: Gaute Myren. Dunakart av 'Discovery' har og god setting i enkelte felt. Her må det tynnast i juli.

Bladgjødsling med nitrogen

Det er berre plantebasert Aminosol som er lovleg i økologisk dyrking. Bruk 100 ml pr daa.

Bladgjødsling med magnesium

For felt på lett sandjord kan det være ein fordel å tilføre litt ekstra magnesium. Det er mogeleg å bruke bittersalt også kalla magnesiumsulfat. Bruk 700 g pr daa. Har ein jord med låge magnesiumverdiar vil bakkegjødsling med Patentkali være aktuelt å leggje inn i gjødselplanen. Ta kontakt med lokal NLR-rådgjevar.

Vatning og gjødselvatning

På vestlandet har det derimot komme ein del nedbør som gjer vatningstilgangen mindre kritisk. Austlandet derimot er vassunderskottet stort, spesielt på felt på lett sandjord.

Vèrdata finn du her: <https://lmt.nibio.no/>

Vatningsbehovet: [VIPS - vanningsbehov \(nibio.no\)](https://lmt.nibio.no/vips-vanningsbehov)

Ugras

Gras og ugras

Fres felta no. Alternativet er å bruke ljà eller grastrimmar. Unngå å treffe stamma og la det heller stå igjen nokre grastustar enn å drepe trea. Graset i køyregangen kan med fordel holdast kort. Enkelte praktiserer å slå annankvar rekke i køyregangen per gong, for å alltid ha ein del av nyttefaunaen intakt og operativ.

Epleskurv og svovelsprøyting

Thiovit Jet inneheld svovel. Det virkar effektivt mot epleskurv, men blir lett vaska av bladverket. Tommelfingerregelen kan være at når det har regna 5 mm, så bør tiltaket fornyast om regnet kjem på nytt.

Kurative middel er ikkje tilgjengeleg i Norge. Bakepulver har eigenskapar som gjer at det kan slå tilbake eit angrep som alt har skjedd. Det må sprøytast raskt etter sporekasting, slik at soppen ikkje rekk å infisere bladverket. Tidsrommet er markert med det oransje feltet i RIMpro-grafen.

RIMpro

Følg med på lokal varsling for epleskurv. Det er mange viktige periodar som ein må ha god dekning på. For alle sortar skal ein ha god dekning når varslinga går over

RIM-verdi på 300. Svakare sortar eller stort smittepress må det gjerast på lågare verdier, kanskje alt på 150-200.

Viktige skurvinfeksjonar:

Lier og austlandet; 21-22. mai og 24.-26. mai

Njøs og vestlandet; 10.-13. mai og 21.-22. mai + 23.-24. mai

Tiltak mot epleskurv:

✓ Thiovit Jet; 300-450 g/daa. Bruk minste dose om ein forventar ny sprøyting kort tid etterpå.

✓ Bakepulver; 750 g/daa. Brukast etter skurvinfeksjon, men før infeksjonen rekk å vekse inn i blada. Tida dette tek vil varier med temperaturen, men ofte er det for seint etter 30 timar.

✓ Blanding av bakepulver 750 g/daa og Thiovit Jet 300 g/daa kan gjerast om det er forventa nytt skurvangrep kort tid.

Insekt

Eplesugaren svekkjer blomane litt og i verste fall kan tilgrisinga medføre at blomane ikkje opnar seg. Det er no små nymfer som snart forsvinn ut av felta.

Larver

Det er ingen effektive tiltak mot larver i økologisk. Det har vore enkelte harde angrep av frostmålar. Frostmålaren forlet no trea.

Foto: Gaute Myren. Bildet viser bølgefily i eplefelt. Bølgefily er også ganske glupsk. Ein må akseptere større andel av fruktene får gnagskade når ein driv økologisk.

Ta bankeprøve

Det er likevel ein fordel å halda seg orientert om stoda i hagen og ha kjennskap til kva insekt som ferdast i hagen. Ta gjerne bankeprøvar gjennom sesongen. Ein prøve skal vere 3 slag på 33 greiner med representativt utval i feltet, nokre høge og nokre låge greiner. Til dette nyttar ein bankehov med stort nok areal og ein bankar/gummikølle. Kontakt rådgjevar om du ynskjer råd eller hjelp til identifisering av insekt.

Bladlus

Det er særskilt viktig å passa på unge tre, då dei kan bli svært skada og/eller døy om lusa får utvikla seg fritt. Det er ulike typar lus og skadepotensialet vil variere med omfanget og tidspunktet i sesongen. Symptoma på angrep er bladkrølling. Sjekk for vaksne individ. Angripne tre/greiner kan **punktsprøytast** med konsentrat mot skadeinsekter/Natria insektkonsentrat. Inneheld rapsolje og pyretrin (naturleg planteuttrekk), drep også nyttedyr.

Rognebærmøll

Det er registrert lite villrognblomst, slik at me forventar angrep i eple av rognebærmøll. Møllen legg egg i trea og dei kan en prøve å ta knekken på før dei klekkjer. Dette kan gjerast med olje og såpeblanding. Følg med på lokal varslings rett tidspunkt. <https://www.vips-landbruk.no/applefruitmoth/>

Tiltak

Alle tiltak med olje og såpe medfører fare for sviskade i trea.

Beste og mest effektive tiltak mot lus/rognebærmøll-egg i økologisk er olje/såpesprøyting (tåkesprøyte: 3 liter vegetabilsk olje + 0,5 liter såpe/ riflesprøyting: 2 liter vegetabilsk olje + 0,35 liter såpe blanda i 100 liter vatn) om våren på luseegg. Egga vil då bli kvelt og døy. Blandinga verkar også på nyklekka lus, men drep ikkje dei vaksne individa. Dersom det berre er nokre få enkelttre som er angripne så kan det vera aktuelt å sprøyta desse.

For mindre angrep, på småtre og/eller der lusa er kome lenger i utvikling er punktprøyting på lusetoppar med konsentrat mot insekt innehaldande pyretrin (ulike

handelsnamn). Dette må gjerast fleire gonger etter oppskrift på etikett. Behandlinga er dyr. Dessutan er midla harde mot nyttefaunaen og bør berre nyttast om ingen andre tiltak har lykkast.

For lovlege preparat for økologisk drift sjå;

<https://www.mattilsynet.no/plantevernmidler/oko.asp>

Få andre tiltak

Det er elles ikkje så mange skadedyr me har tiltak mot i økologisk drift, sjølv om me konstaterer at skadedyra er der. Om det ikkje er for store angrep, så vil gjerne ein god bestand av nyttedyr vera effektivt nok. For å avgjera kor vidt ein er over skadeterskel, kan tabellen her vera nyttig: https://www.vips-landbruk.no/media/attachments/information/Skadeterskler_Frukt_dVKgSix.pdf